

ΠΑΣΧΑ – ΑΝΑΣΤΑΣΗ – ΛΑΜΠΡΗ

«Πάσχα δεν είναι το αρνί, δεν είναι το κόκκινο αυγό, δεν είναι το τσουρέκι, δεν είναι η λαμπάδα, δεν είναι τα καινούρια ρούχα, δεν είναι η παρουσία μας στην Εκκλησία δέκα λεπτά πριν το «Χριστός Ανέστη» και ένα λεπτό μετά. Πάσχα δεν είναι η λατρεία του φαγητού, το πανηγύρι, ο χορός και το ποτό. Πάσχα δεν είναι οι σούβλες στο δρόμο, δεν είναι η ανταλλαγή ευχών, δεν είναι η επιστροφή στο χωριό. Ή, τουλάχιστον, δεν είναι μόνο αυτά».

Από γνωστή ιστοσελίδα

α. Τί είναι, λοιπόν, τὸ Πάσχα;

β. Τί βλέπετε στην ὡς ἄνω εἰκόνα;

Τὸ μαῦρο χρῶμα στὴ μέση δηλώνει μία σκοτεινὴ ἄβυσσος. Διακρίνουμε τὶς μαρμάρινες σαρκοφάγους, τὶς πύλες τῆς κολάσεως μὲ τὶς σκόρπιες κλειδαριές καὶ τὰ καρφιά. Στὸ κέντρο τῆς εἰκόνας, προβάλλει ὁ νικητὴς τοῦ θανάτου, ὁ Χριστὸς. Τὸ φωτοστέφανο στὸ κεφάλι του καὶ τὰ πορφυρά του ἐνδύματα παραπέμπουν στὸ δίστιχο τῆς πασχαλινῆς ἀκολουθίας:

Χριστὸς κατελθὼν πρὸς πάλιν Ἄδου μόνος,

Λαβὼν ἀνῆλθε πολλὰ τῆς νίκης σκύλα.

Ὁ Χριστὸς ἐπιστρέφει τροπαιοῦχος ἀπὸ τὴ μάχη του μὲ τὸν Ἄδη, λοιπόν, κρατῶντας τὰ πρῶτα λάφυρα τῆς νίκης. Πρόκειται γιὰ τὸν Ἀδὰμ, τὸν ὁποῖο ὁ Χριστὸς κρατᾷ ἀπὸ τὸ χέρι, καὶ τὴν Εὐά. Στὴν ἀριστερὴ πλευρὰ εἰκονίζονται οἱ βασιλεῖς καὶ οἱ προφῆτες τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης Δαυὶδ, Σολομῶν, Μωυσῆς καὶ ὁ Πρόδρομος.

γ. Ποίηση καὶ λογοτεχνία

«Εἶχαμε πάρει το μονοπάτι για το σπίτι
θάλασσα ολούθε μπαμπακιά ο Απρίλης
κι όσο χωνόμαστε μες στα πλατάνια
τόσο σωπαίνουν δε φυσούσε
μόνο που με κοιτάζαν από μέσα μου
νωπά τα μάτια της απ' τα κεριά
και σφύριζα θυμάμαι το Χριστός Ανέστη. Ο
ουρανός που λίγο πριν αστροφορούσε
σ' άσπρο σεντόνι γύριζε και σε βρεγμένο.
Δυο βήματα απ' τη βρύση ο αδερφός της...
—Χριστός Ανέστη, πώς περνάς, τι να
περνούσε
κόντευε χρόνο πεθαμένος.
Γύρισε να μας δει κι έφεξε ο τόπος
σαν κάποιος να μας φωτογράφιζε τη
νύχτα».

**Μιχάλης Γκανάς, «Χριστός Ανέστη»,
στο: Μαύρα Λιθάρια, 1980.**

«Ἡ ὑψηλότερη μορφή τῆς ἀνοιξης ποὺ
ξέρω: μιὰ ἐλληνικὴ Μεγάλῃ Ἑβδομάδᾳ».

Γιώργος Σεφέρης, Δοκίμὲς Β', 94.

«Ἄκου τον ξάστερο ουρανό, πώς οι
καμπάνες σιούνε.
Ὅπου καρδιά, χαρμόσυνες λαχτάρες
απαντούνε.

«Ἀνάστασ' εἶναι σήμερα. Παιδιά, γυναῖκες,
γέροι
κόκκινο αυγὸ στην τσέπη τους, χρυσὸ κερὶ
στο χέρι.

Ὅσ' ἄστρα ναι στον ουρανό, τόσα στον
κάμπο κρίνα.
Ὅλ' ἔχουνε στην καθαρὴ ψυχὴν Απρίλη
μήνα.

Της ἐκκλησιᾶς φουντώσανε δάφνη πολλήν
οι στύλοι.
Εἰρήνη! Εἰρήνη! Φιληθήτε οχτροὶ μαζί και
φίλοι».

**Ἀπόσπασμα ἀπὸ τὸ ποίημα «Γυναῖκα»,
Κώστα Βάρναλης, Ποιητικά, εκδ.
Κέδρος.**

«Η νύχτα των Παθών, αγία Παρασκευή
 μεγάλη,
 θυμάσαι; Οι κράχτες βροντεροί του δρόμου
 και χουγιάζουν
 «Ωρα, ώρα για την εκκλησιά!» Τα
 σήμαντρα σωπαίνουν,
 μήπως ταραξουν του Ιησού τον ύπνο
 ολογυρμένον
 στων επιτάφιων τα χρυσά τα σάβανα που οι
 βιόλες
 χλωμές και τα τριαντάφυλλα τα
 κοκκινοπλουμίζουν.
 Θυμάσαι; Η νύχτα των Παθών μα και τ'
 Απρίλη η νύχτα
 της χώρας όλα, νόμιζες, να βουβαθούν
 γυρεύαν
 θρήσκα και κατανουχτικά, τη σιγαλιά να
 κάμουν
 μια προσφορά ευλαβική προς του Κυρίου
 τα Πάθη.
 Και μοναχά δε σώπαινε στο περιβόλι μέσα
 με τη δικούλα του εκκλησιά, με τη λατρεία
 δική του,
 πιστός και ιεουργός Θεού ψηλότερου απ'
 όλους,
 τ' αηδόνι. Η νύχτα των Παθών, μα και τ'
 Απρίλη η νύχτα.
 Διάπλατες πέρα οι εκκλησιές ολόφωτες και
 φτάναν
 απ' τ' ανοιχτά παράθυρα στα σπίτια μας οι
 θρήνοι
 σεμνοί κι αντιθρηνούσανε στου χριστιανού
 τα χείλη:
 «Ζωή εν τάφω... Έαρ γλυκύ... Γλυκύτατόν
 μου τέκνον...»
 Μπρος στην πεζούλα του σπιτιού, της
 γειτονιάς μελίσσι
 κι εμείς, αγόρια αγίνωτα κι αστάλωτες
 παιδούλες,
 ο ύπνος δε μας έπαιρνε, προσμέναμε την
 ώρα
 της εκκλησιάς...»

**Κωστής Παλαμᾶς, «Γιορτές», στο:
 Άσάλευτη Ζωή.**

«Ακριβώς ένα μήνα πριν απ' το Πάσχα, ο
 κυρ- Διονυσάκης απόκτησε ένα αρνί. Αυτό
 έγινε κυριολεκτικά στην τύχη...

Έκανε μεταβολή και μπήκε αποφασιστικά
 στο σπίτι. Η κυρα- Μαρία με τα παιδιά
 τρομαγμένα στην ποδιά της, τον περίμεναν
 και τον κοιτάζανε κατάματα, σα να μπήκε
 μέσα ένας φονιάς.

– Άκου 'δω, γυναίκα, της λέει. Κάτι θα
 βρεθεί να φάμε κι εμείς. Πάντως πρέπει να
 σου πω ένα πράμα: εγώ ποτέ στη ζωή μου
 δε σήκωσα μαχαίρι σε ζωντανό! Αυτός
 είμαι- αν σ' αρέσω».

Παντελή Καλιότσου, Πασχαλινή Ιστορία.

«... και κάτω η θάλασσα γαλήνια κι
 αινιγματική, ανάμεσα στο νησί μας και στην
 Ιωνία, να δείχνει πάντα το δρόμο προς την
 Ανατολή του ελληνικού φωτός, προς τις
 αλλοτινές πατρίδες, να κρατάει στη μνήμη
 ακοίμητο κι απέθαντο τον παράδεισο της
 αντικρινής στεριάς, που κάποτε εκεί ζούσε
 τα Πάθη του και την Ανάστασή του ο
 Ελληνισμός. Τη μοναδική Ελληνική
 Μεγάλη Εβδομάδα του...

Ποιος ξέρει! Ίσως... Πάλι με χρόνους, με
 καιρούς, πάλι.. Τίποτα δεν χάνεται, όταν
 είναι μέσα στη σκέψη μας. Απολύτως
 τίποτα δεν πάει χαμένο. Ζει και θα ζει
 αιώνια».

**Έλένη Χωρεανθῆ, Πάσχα στο νησί τῶν
 γιασεμιῶν.**